

GOTT ÚRSLIT VIÐ PÍLUNUM

Nøkur ráð og hugskot frá Martin Damsbo og Henrik Rasmussen um, hvussu tú kanst fáa gott úrslit við tínum pílum.

EIN TÝDNINGAMIKIL PARTUR AV GÓÐUM ÚRSLITI ERU PÍLARNIR HJÁ SKJÚTTANUM, UTTAN BESTU PÍLARNAR KEMUR ÚRSLITIÐ IKKI. HELDUR "SUPER" ÚTVALDAR PÍLAR ENN AT GERA KOSTNAÐARMIKLA ÍLØGU Í EIN EYKA BOGA !

Pílarir skulu jú hóska til bogatypuna, pundini, trekklongd o.s.fr., og her ráða vit øllum, eisini teimum ungu elitu skjúttunum at gera íløgu í allarbestu sløg av pílum, og at síggja burtur frá, at teir kanska bert halda í eitt ár, tí skjúttin er í menning og veksur. Vit royna tó altíð at geva bestu ráðini, eisini fíggjarliga.

Eitt dømi er okkara komet Simon Mikkelsen, sum fekk nýggjan Apex boga um várið. PUndstyrkin hjá Simon var umleið 50 pund og 28" trekklongd. Valið varð 12 X10 450 og wuhti, eitt PR og annað eftir. Nú er Simon rokin uppeftir og styrkin økt, og pílarir hjá honum megna ikki eitt ár afturat, soleiðis sum teir eru gjørdir. Trekklongdin er longri og pund styrkin er økt, so Simon skal eina stívheit upp í píla vali, tá næsta kappingar´r 2010 byrjar.

Um Simon hevði valt aðrar pílar, sum kanska høvdu megnað 2010 kappingarárið, so hevði úrslit hansara helst ikki verið heilt so flott, tí pílarirnir ikki hóskaðu til hansara boga og uppsetingina.

Tað er eisini ein onnur loysn hjá Simon, sum er at stytta pílararnar, so teir blíva stívari og flyta pílahillina eitt sindur út frá hondsekið (overdraw), men tað er bert ein neyðloysn inntil nýggj 410 skøft verða keypt.

Minst altíð til at fáa ráð um pílakeyp frá tín seljara.

Týðningurin við røttum pílum er overustórur, men at kunna velja teir er eitt eindømi (unikt) !

Við innkeypi av øllum skøftum og oddum, eru atíð toleransur. X10 skøft frá Easton siga t.d.:

- +/- 1,5 grains (3 íalt). Á oddunum finst eisini ein lítil toleransa, hone r oftast +/- 1 grain (2 íalt).

Vit hava kannað ávirkannina av pílavekt í mun til, hvar í skivuni pílarirnir raka og blivu bilsnir.

Við einum compound boga við 60 pundum (max.) á 70 metrum, har svaraði tað til, at 1 grain gav 2cm í hæddarmun. Tað er ikki nógv, men á 90 metrum verður tað so enn meiri og fær enn størri týðning.

Tad best eintaka valið av nýggjum skøftum kann best gerast, um tú kanst sláa teg saman við einum ella fleiri øðrum skjúttum, sum samstundis skulu gera íløgu í nýggjar pílar, bæði typu og C tal (C = vægt kategori).

Hugsa tær 3x12 nýggjar pílar, sum kunnu vigast og tú færst 12 pílar., sum viga eins, og hinir báðir skjúttarnir, sum hava keypt saman við tær, eisini fáa 12 pílar, sum viga eins.

Sami framgangsmáti við oddunum, allir 36 vigast og bítast innanhýsis.

Nú hevur tú 12 pílar og oddar, har ójavnin iakt kann koma heilt niður á 1-1,5 grain – og tað er serstakt.

Tíni 12 skøft og oddar skulu nú hava hvørt sítt nummar, sum tú skal varveita allan vegin ígjøgnum.

Vektin á lidna pílunum:

Hetta evnið er tað ein meining um – antin parar tú tyngstu skøftini við lættastu oddarnar, so tann lítlin munurin á vektini verður útjavnaður, hetta er ofta brúkt.

Sambært Niels Baldur, sum hevur granskað nógv í hesum, skal man fíla ella slípa eitt sindur av teimum tyngstu oddunum, so allir oddarnir eru 100% eins. Munurin á hesum framgangsmátunum er minimalur.

Á tí eina fært tú statisku javnvágina eins, og á hinum fært tú total vektina eins. Tað er sjálvandi best á megna bæði tingini, har øll skøft og allir oddar eru 100%, men tað verður sera trupult.

Oftast enda okkara pílur við einum millumtingi, har oddarnir eru +/- 0,2 grain, som so parast við skøftini.

Bíða til allar síðst at líma oddarnar í skøftini.

Stytting av skøftunum:

Nú er tíðin komin at stytta skøftini. – Ein góð leiðregla er, at pílurin skal koma ein tumma fram um hillina, fyri at halda FOC rætt. Á X10 skøftum er tað ein leiðregla at stytta 1/3 aftan og 2/3 framman, so javnvágin í pílunum verður varðveitt, tí tann traditionelle X10 er koniskur. Øll onnur skøft kunnu stytast framman.

Aftaná, at tú hevut stytta skøftini, er eitt sindur av støvi inni í skaftinum. Á klønum uttandura pílum er tað trupult at fáa tað út, men ein langur tunnur sveisitráður við einum microlítlum toystumpi kann hjálpa tær at turka skaftið innan. Tú kanst eisini dyppa stumpin í prpylakohol, so glíðir hann lættari ígjøgnum.

Minst til at spyrja tín seljara um ráð, áðrenn tú styttir skøftini.

Javnvágs punktið á tínum skafti:

Næsta stig er at finna javnvágin og vektfordeilingina á tínum skøftum, sum er tann lítli munurin í tjúkkleikanum av tilfarinum.

Henda kanning kann gerast á tveir mátar, ein sera nágreinlig og tíðarkrevjandi, og ein skjótur og minni nágreiniligur.

Tann mest nágreiniligi er í einum vatnbaði, sum lættast kann gerast í einum takrennu stumpi við endum á, har skaftið skal snurrast fyri at síggja tyngsta punktið, sum skaftið hevur.

Tveir stumpar av plasti (t.d. stumpur av einum nocki) ella øðrum, sum kann verða endaproppar til skøftini, so luftin í skaftinum kann halda tí flótandi. Við nøkrum sløgum av skøftum og løngdum søkkur tað á botn. Ein góð portiön av køkssalti kann hjálpa til, at skaftið flýtur í vatnsorpuni í vatnbaðnum.

Sjálvt um skafti søkkur eitt sindur, kanst tú enn snurra tí og síggja, hvar javnvágs punktið er. Øll skøftini kannast og merkt verður, hvar skøftini finna sína javnvág í vatninum.

Hetta punktið skal brúkast til, tá nock- og fjaðraásetingin byrjar.

Tann einfaldi og skjóti mátin at finna javnvágina er t.d. við tveimum innandura skøftum, sum liggja á einum jøvnum og stabilum borði. Við at lata tíni nýggju skøft, eitt eftir eitt, rullaá teimum báðum jøvnu rørunum, vil títt nýggja skaft spakuliga steðga og svinga móti tí punktinum, har skaftið er tyngst.

Aftur merkir tú til fjaðra- og nockáseting.

Hesin mátin er ikki heilt neyvur, men kann brúkast í tíðarneyð. Við báðum mátum vilt tú finna útav, at nøkur skøft eru meiri skeiv í vekt fordeiling enn onnur, men bara tú hevur sama punkt á hvørjum, er møguligt at samla tínar nýggju pílar so eins sum yvirhøvur til ber.

Um tú gert kanningina áðrenn ella aftaná, tú hevur stytta skøftini, er upp til tín, bara tað vatnbaði skal verða nakað longri, tá skøftini eru í fullari longd.

Reinsa og avfeitta tíni skøft:

Aftaná kanningina, men áðrenn montering, skalt tú turka skøftini fyri vatnrestir og støvi.

Ávaring! Acetone er ov sterkt at brúka. Reinsað benzin ella icopropyl alkohol erikki so sterkt at brúka.

Minst til, at marking og ummar skal síggjast, so tú ikki turkar ov fast á tí punktinum.

Støv inni í skøftunum! Um propparnir vóru ótættir, so vatn kom inn í skøftini, mást tú turka teir innan enn einaferð.

Nockarnir skulu monterast:

12 nýggir nockar monterast og her er týðningamikið, at markingin frá javnvágs kanningini verður sett 100% eins út frá sama punktið á hvørjum píli. Snarart ú nockin, vilt tú flyta javnvágina og vatnbaði kanningin er til onga nyttu.

Minst til, at nakrar nock typur kunnu vera leysar í tilpassingini av skaftinum. Serliga Beiter hava ein veikleika her og ofta má man fíla/skøva í nock innsatsin, so nockurin gongur stramt inn í skaftið. Tað er ikki gott við leysum nockum.

Snara nockinum, so vekt/javnvágs merkið antin endar niðureftir ella upeftir. Hetta vil minka um útslagið til síðurnar, sum pílaskaftið hevur í skotinum, tá megin í boganum skal fáa pílin upp í ferð, tí útslagið byrjar altíð ímóti bleytasta punktinum á skaftinum, sum tí eigur at venda antin niður ella upp.

Á compound bogum skal pílahillin fjaðra og dempa útsvingið á pílaskaftinum, tí verður punkti vent upp ella niður. Á recurve bogum verður punktið snarað 90^0 , so boykingin er út fyri plungaranum.

Wrap tape:

Wrap tape er ein uppfinning, sum skánar tíni skøft, um tú skalt seta fjaðrarnar á av nýggjum, men wrap tape hevur eisini eini fyrimun fyri haldgóðsku, tá tú við rætta lími og activator kann fáa límingina at halda ekstremt gott.

Tín seljari kann vegleiða teg um besta límið og hvussu tað skal brúkast.

Minst til at avfeitta skøftini áðrenn montering av wrap tape.

Wrap tape verður tilpassað longd og radius á skøftunum. Ummátið á skaftinum finnurt ú við at brúka formulin: $Tvørmát \times 3,1425 + 1$ til 2 mm. Ger eina roynd, áðrenn túr skerur ella klippur alt wrap tapið. Wrap tapið heldur best við einum lítlum yvirleggi.

Fjaðrar monterast:

Nú er tú klárur at montera fjaðrarnar. Minst til at avfeitta wrap tapið. Vit brúka ein klút við okkara activatori, sum fylgir við líminum, men tað virkar ikki til allar fjaðrar og wrap typur, so her er týðningamikið at spyrja tín seljara um vegleiðing.

Tað er týðningamikið, at tú avfeittar fjaðrarnar á lím flatuni. Brúka ein vattpinn, sum verður skiftur ofta, og enn einaferð, spyr tín seljara um vegleiðing, tá okkara erfaring er, at activator veskan er góð til FFP fjaðrar og ikki til Arizona fjaðrar. Smyr eitt tunt lag av lími á fjøðurin, sum dekkar alla skaft flatuna, og so er tað bert umhugsni við restini. Minst til at bíða umleið 2 minuttir við hvønn fjøður, so límið tornar.

Um tú brúkar ov nógv lí, flýtur tað út. Yvirskot verður turkað av við einum klúti.

Tá skaftið er liðugt, verða 3 smáir límklattar settir á fremsta enda á fjaðrunum. (Heldur eitt sindur betur, um skotið verður ígjøgnum)

Tá tú hevur savnað øll 12 skøftini og áðrenn tú skalt líma oddar í, kanst tú viga og eftirkanna títt arbeiði.

Munurin eigur ikki at fara upp um 2 grain, um alt er gjørt sum fyriskrivað.

Oddar monterast:

Íseting av oddum verður gjørd við smelti lími. Ansa eftir, at tú ikki hitar skaftið ov nógv, tí skøftini tola ikki so øgiligan hita. Halt á skaftinum lagt frammi ímóti oddinum, so merkir tú hitan.

Tað er oddurin, sum skal hitast, so límið smeltar og ikki skaftið.

Oddur nr. 1 til nr. 12 parast við skøftini nr. 12 til nr. 1, so vektin verður útjavnað.

Yvirskot av lími verður turkað burtur beinanvegin tú hevur sett oddin í. Um tí bíðar til límið er tornað, og límið skal takast av í einumklumpi, kann tað skræða eitt sindur í kolfipurið, umtað eru slíkir pílar tú hevur.

Verð varin við møguligum yvirtrýsti í skaftinum (luftin verður trýst saman), tí tað vil trýsta oddin eitt sindur út inntil límið er tornað. Tú kanst sleppa undan hesum við at halda oddin í botni móti borðkantinum ella við eini tong.

Nú hevur tú nakar einastandandi (unikkar) pílar, sum eru klárir til eitt heimsmet. Teir kann man gott spara eitt sindur uppá við at venja við eitt sindur eldri og meiri slitnum pílum..... Minst til at hava nummar og tínar bókstavir á øllum skøftum og halt eyga við pílum, sum ferð eftir ferð eru uttanfyri gruppuna. Møguliga skalt tú snara nocking til næstu fjøður, um ein pílar argar.

Tú eigur altíð at spyrja tín seljara til ráðs um innkeyp, stytting og "allar týðningamiklar detaljur". Minst til, at tínir pílar er eitt av teimum týðningamiklastu tingunum fyri tína bogaskjóting.

Góða eydnu !

Martin Damsbo & Henrik Rasmussen

(umsett: Schandorff Vang)